1
‘GO WILD!’
Over het bloederige ‘oogstseizoen’

Ik werd wakker van een daverend geraas. Alsof er vlak naast ons huis een squadron helikopters de landing inzette. Bij ons in de straat, in een westelijke buitenwijk van Madison, in de staat Wisconsin, gebeurde normaal gesproken nooit wat, dus deze herrie was ongekend.

Ik trok de gordijnen een stukje open en zag meteen wat er aan de hand was: de poppenhuisachtige woning van onze overburen werd grotendeels aan het zicht onttrokken door drie reusachtige pick-uptrucks. De motoren draaiden stationair en voor zover ik dat kon zien, zat er niemand in de cabines.

Verdwaasd slofte ik naar de keuken om op zoek te gaan naar koffie, of wat daarvoor door moest gaan. Na een halfjaar was het me nog altijd niet gelukt een merk te vinden dat acceptabele filterkoffie opleverde.

Even later ging aan de overkant de voordeur open en braakte het huis van onze overburen een bescheiden stoet

buitenissig geklede, ietwat corpulente mannen uit. Ze droegen allemaal een hesje of jas voorzien van een camouflageprint in verschillende tinten fluorescerend oranje. De laatste in de stoet was Scott, de overbuurman zelf. Over zijn schouder droeg hij een geweer, dat hij even later in de roestvrijstalen kist in de bak van zijn eigen monstertruck legde. Hij merkte me op en zwaaide even, waarbij hij de ironisch-verontschuldigende blik trok die ik kende van de momenten waarop we het over typisch Amerikaanse onderwerpen hadden en hij zich altijd een beetje geneerde. Een beetje betrapt vanwege mijn geloer zwaaide ik terug. Daarop klom het gezelschap in de pick-ups en begeleid door het geluid van een kleine vulkaanuitbarsting reden ze de straat uit.

Die feloranje camouflagekleding. Die geweren. Het kon maar één ding betekenen: het jachtseizoen was aangebroken. Onder het genot van een lokaal gebrouwen poging tot Belgisch blond bier had ik het er onlangs nog uitgebreid met Scott over gehad. Het was een leerzaam gesprek geweest. Op de eerste plaats was de term 'jachtseizoen' of '*hunting season*' volgens de beoefenaars van wat ze zelf '*outdoor sports*' noemden niet de juiste term. Zij spraken van 'oogstseizoen': afgezien van de grijze wolf mocht al het wild dat een zomer lang in het bos en op de prairie had kunnen ronddartelen vanaf het begin van de herfst worden 'geoogst'. En dat gebeurde op een ongehoord massale schaal. Die feloranje hesjes droegen de jagers dan ook uit zelfbescherming: op die manier vielen ze goed op en hoopten ze niet overhoopgeschoten te worden door

een van hun talrijke collega-jagers. Of beter gezegd: door andere 'oogsters'. En die camouflageprint diende, ondanks de oranje kleurschakeringen, wel degelijk ter camouflage, vanuit de gedachte dat het meeste wild nu eenmaal kleurenblind is.

Scott had me toevertrouwd dat hij zelf niet meer precies wist waarom hij ooit was begonnen met wild oogsten. Hij deed het meer uit gewoonte dan wat anders en beschouwde het als een soort jaarlijks terugkerende traditie.

Terwijl ik hoofdschuddend wachtte tot de koffie klaar was, besloot ik om me wat uitgebreider te verdiepen in dit fenomeen en al snel kwam ik terecht op de site van het WDNR, oftewel het Wisconsin Department for Natural Resources (alle in het wild levende dieren vielen in Wisconsin blijkbaar onder het containerbegrip 'natuurlijke hulpbronnen'). Het WDNR bleek een organisatie te zijn die zich voordoet als een soort overheidsversie van Natuurmonumenten, maar in de praktijk was het vooral een jagersvereniging.[1]

De feestelijk bedoelde slogan van het oogstseizoen, dat loopt van de herfst tot aan de winter, luidde: 'Go wild!' Deze slogan bevatte een leuke kwinkslag, want niet alleen werden natuurliefhebbers ermee opgeroepen 'de wildernis' in te trekken, tevens werden ze ermee aangemoedigd om helemaal 'wild' te gaan op het gebied van dodelijk wapentuig. Immers: jagen met behulp van enkel een jachtgeweer was ook zo saai. En dus had het WDNR ervoor gezorgd dat dieren oogsten dit seizoen leuker was dan ooit: je kon uit je dak gaan tijdens de kruisboogweek,

er was musketschieten voor gehandicapten, een pijl-en-boogweek met echte *native Americans*, een *semi-automatic-rifle*-week én een shotgun-schieten-voor-minderjarigen-vierdaagse. Ik verzin dit niet. Alleen jagen met een speer ontbrak op de lijst met oogstmogelijkheden, terwijl uitgerekend dit wapen een veelgebruikte jachtmethode onder inheemse bewoners was.[2]

Nu ken ik het exacte aantal niet, maar ik durf inmiddels gerust te stellen dat 90 procent van de bevolking van Wisconsin dit allemaal volstrekt normaal, om niet te zeggen noodzakelijk vindt, vanwege het in stand houden van een 'gezonde' wildstand. Jagen is in de staat Wisconsin op z'n zachtst gezegd extreem populair: gedurende het jachtseizoen 2018-2019 werden er in deze staat 211.411 herten geschoten met een geweer, 40.405 met pijl-en-boog en 47.224 met een kruisboog en nog eens luttele duizenden tijdens schietgelegenheden met andere wapens. Bij elkaar komt dit neer op ruim 300.000 geschoten herten (met en zonder gewei).[3]

De rest van het geschoten wild zal ik voor de gelegenheid buiten beschouwing laten, maar op een inwonertal van 5,7 miljoen zielen (inclusief minderjarigen en ouderen) mag je gerust stellen dat er in Wisconsin per hoofd van de bevolking redelijk wat wild 'geoogst' wordt: de cijfers op de site van het WDNR lopen jaarlijks in de meerdere miljoenen. Wie vreest dat er op deze manier geen enkel wild dier meer overblijft in deze noordelijke staat, heeft het trouwens gelukkig niet bij het rechte eind: je struikelt er vanaf de lente soms letterlijk over de wilde dieren, vooral

in de ochtend- en avondschemering. Wisconsin is redelijk dunbevolkt (het is qua oppervlakte ongeveer vijf keer zo groot als Nederland, maar er wonen dus nog geen 6 miljoen mensen) en vooral in het noorden van de staat zijn enorme gebieden waar zelden mensen komen en het wild floreert, waaronder een grote populatie zwarte beren en een kleinere populatie beschermde grijze wolven.

Maar midden in de stad kom je net zo goed geregeld wilde dieren tegen, zoals herten, wasberen, kalkoenen, opossums, coyotes, vossen en dassen. Wisconsins bijnaam 'The Badger State' refereert misschien aan die laatste diersoort, al heeft dat niets te maken met het feit dat er zo veel dassen voorkomen, maar alles met de vroegere mijnbouw. Mijnwerkers worden in Wisconsin '*badgers*' oftewel 'dassen' genoemd. Tijdens het oogstseizoen worden deze dieren over het algemeen ongemoeid gelaten. En dat is waarschijnlijk niet omdat het vlees niet eetbaar zou zijn, maar omdat een das vanwege zijn beperkte wendbaarheid geen eerlijke prooi voor jagers vormt. Sowieso eten de meeste jagers hun geschoten wild niet op. Shockerend genoeg dumpen ze het meestal in de daartoe door de staat gefaciliteerde, open afvalcontainers. Of ze verbranden het in oliedrums aan de rand van het bos of de prairie. Nuttelozer dierenleed bestaat er in feite niet. De overheid propageert het 'gebruik' van de 'oogst' weliswaar, maar vrijwel iedereen die ik erover sprak, beschouwde het vlees afkomstig van wild als een inferieure, onsmakelijke soort. Volgens mijn overbuurman Scott smaakt wild niet naar koe of varken, en daarom valt het niet echt in de smaak bij

de locals. Over een gemiste kans op een alternatief voor megastallen gesproken: van een compleet hert zou een gezin van vier gemakkelijk een paar maanden kunnen eten. Als alle jagers dat zouden doen, zou dat de vraag naar industrieel vlees significant kunnen laten dalen.

Toen ik tegen Scott zei dat wild in West-Europa eigenlijk vooral bij speciale gelegenheden wordt gegeten en dat het vaak als iets exclusiefs wordt beschouwd, wekte dat veel verbazing. Over vegetarisme – of de afwezigheid daarvan in Wisconsin – ben ik maar helemaal niet begonnen.

Het zal weinig mensen verbazen dat er niet alleen in Wisconsin, maar in het hele land het nodige misgaat tijdens deze door de overheid gestimuleerde geweldsuitbraak. Ik heb het over ongevallen met vuurwapens. Zo nu en dan schiet men elkaar of zichzelf – uiteraard per ongeluk – in het gezicht. Vooral tijdens het geliefde musketschieten wil dat nog weleens gebeuren, al neem ik aan dat liefhebbers zulke ongelukjes beschouwen als iets wat er nu eenmaal bij hoort.[4]

Afgezien van het idee dat er zoveel dieren om ons heen afgeschoten werden bij wijze van 'sport', vond ik het irritant dat je aan het begin van het oogstseizoen in en om het bos niet meer veilig was. Nu was een boswandeling op sommige plekken ook de rest van het jaar al niet helemaal zonder gevaren; een goed deel van de bevolking in het pittoreske buitengebied van Wisconsin (in feite 90 procent van de staat) houdt er een naar Nederlandse maatstaven nog tamelijk ongepolijste levenswijze op na, om het zo

maar te zeggen. Dat betekent onder meer dat sommigen het liefst het hele jaar rond graag schieten op alles wat beweegt, maar zich buiten het jachtseizoen noodgedwongen beperken tot eekhoorns.

Deze merkwaardige, door de overheid aangemoedigde slachtpartij is een van de vele buitenissigheden waarmee ik in de twee jaar die ik in Wisconsin doorbracht te maken kreeg. Hoewel er ook overeenkomsten zijn, blijf ik me verbazen over het feit dat zo veel facetten van het leven in het Midwesten en in bredere zin de VS zó anders zijn dan ik met mijn atheïstische, progressieve Nederlandse achtergrond gewend ben. Van dag-en-nachtritme tot opvattingen over opvoeding, gezondheidszorg of eten: voor zoveel dingen uit het dagelijks leven gelden andere normen. In de VS heerst op heel veel gebieden op heel veel plekken echt een andere moraal dan in Nederland. Soms lijkt een bepaalde vorm van ethiek, zoals de slogan 'Go Wild!' doet vermoeden, zelfs ver te zoeken of niet-bestaand. (Zie bijvoorbeeld ook de in het Midwesten vrijwel afwezige vegetariër, waarover later meer.) Andere verschillen manifesteren zich op een intermenselijk niveau en hebben te maken met omgangsvormen: de kans op misverstanden ligt daarmee voortdurend op de loer. Voor je het weet vind je jezelf terug bij een tot voor kort wildvreemde thuis aan tafel, geïntrigeerd prikkend in een of ander 'traditioneel Europees' gerecht, bereid met naturelchips en een liter instant-jus.